

ВІДГУК

офіційного опонента, доктора педагогічних наук, професора **Тетяни Петрівни Кучай** про дисертаційну роботу **Василя Автандиловича Паламарюка**

з теми **«Формування акмеологічної культури майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей на засадах інтегративного підходу»**, подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, галузь знань 01 Освіта, педагогіка

Актуальність теми наукової роботи та її зв'язок із галузевими науковими програмами. Гуманістична спрямованість акмеології полягає в тому, що акмеологічні знання та переконання допомагають людям самореалізувати себе в житті та професії, спрямовують їх до найкращого в професійних та життєвих прагненнях. Тобто, предметом вивчення акмеології є все те, що спрямовується на «благо» конкретної (а не абстрактної) людини, що гармонізує її розвиток. У свою чергу, інтегративна спрямованість акмеології виявляється її здатністю до змістового об'єднання низки суміжних наук (аксіології, андрагогіки) та споріднених галузей знання (психологія, філософія). Інтегративний характер акмеології відтворює можливість формування цілісної світоглядної картини життєдіяльності індивіда, в межах якої поєднуються не лише діяльнісні, а й розвивальні моделі міждисциплінарного знання. Насамкінець, прикладний характер акмеології виявляється в потенційній можливості створення на її основі практично-зорієнтованих технологій професійного розвитку фахівців. Намагання Василя Паламарюка синхронізувати методологію акмеології із параметрією інтегративного підходу видається не лише інноваційним, а й потенційно корисним для вдосконалення усієї системи підготовки майбутніх учителів. Отже, фіксуємо беззаперечну актуальність роботи та її часність для системи освіти.

Провідним задумом дослідження постало розв'язання суперечностей між: варіативністю підходів до тлумачення сутності акмеологічної культури педагога, специфіканти її формовияву у спеціалістів різного профілю, широкою палітрою способів компонентної організації та відсутністю єдиної стратегії формулювання змістової сутності концепта; рівнем соціального запиту до підготовки вчителів природничо-математичного профілю, що прагнуть до саморозвитку впродовж життя й відсутністю цілісної та

методично-аргументованої системи формування акмеологічної культури майбутніх педагогів (прагматикон якої становить акмеогенез); вимогами системи освіти до підготовки майбутніх учителів на засадах міждисциплінарної координації та відсутністю спеціальної концепції, що враховує розвивальний потенціал акмеологічного, інтегративного та синергетичного підходів до підготовки фахівців у вищій школі

Для реалізації автоського задуму дисертантом коректно сформульовано категорійно-термінологічний апарат дослідження, окреслено теоретичне поле та методологічні орієнтири наукового пошуку, логічно, послідовно та ґрунтовно описано зміст і способи досягнення поставленої дослідницької мети, обґрунтовано і достовірно репрезентовано здобуті результати.

Заслуговує на увагу обшир наукової інформації, яка була проаналізована на теоретично-пошуковому етапі дослідження. Специфіка порушеної проблеми полягає у тому, що постала необхідність синтезувати дані із різних наукових сфер – філософії, педагогіки, інтегративної методології, фахових методик. Схвально оцінюємо вдалу спробу автора узагальнити теоретичний матеріал із означених сфер у перерізі предмету дослідження – розкриття інтегративної синтетики природничого та соціогуманітарного знання, сконцентрованого на кристалізації прагнення вчителя до самодетермінації, самоздійснення в професії, що маркується категорією «акмеологічна культура».

Відзначимо, що дисертаційне дослідження відповідає науковому напрямку кафедри педагогіки «Проектування професійного становлення майбутніх фахівців в умовах університетської освіти» (№ 0120U002014), що входить до тематичного плану науково-дослідних робіт Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Найбільш істотні наукові результати, що містяться в дисертації.

Вперше в педагогічній теорії та практиці підготовки майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей розкрито зміст феномена «акмеологічна культура вчителя природничо-математичних спеціальностей» та описано компоненти його структури (світоглядно-інваріантний, аксіологічно-трансцендентний, метапрофесійно-генерувальний, педагогічно-акумулювальний).

Вперше вичерпно та лаконічно описано функції акмеологічної культури в системі професійно-педагогічної діяльності вчителя природничо-математичних спеціальностей (проектувальна, синтезувальна).

Розроблено дієву педагогічну модель формування акмеологічної культури майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей (методологічно-цільовий, процесуально-інструментальний, моніторингово-оцінний блоки).

На високому професійному рівні розкрито сутність інтегративного підходу до формування акмеологічної культури майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей та принципи, за якими він реалізується в системі підготовки майбутніх педагогів.

Методологія педагогічної акмеології суттєво збагачена аналізом категорії «акмеогенез», яку потлумачено як прагматикон акмеологічного зростання педагога.

Відмітимо звернення дисертанта до категорії «природничо-математична дидактика» у розрізі акмепрофесіогенезу вчителя природничо-математичних спеціальностей, яка подається в дисертаційній роботі та у опублікованих статтях вперше.

Нові факти одержані здобувачем. Дисертація Василя Паламарюка є теоретико-експериментальним дослідженням у якому *вперше* розкрито сутність акмеологічної культури вчителя природничо-математичних спеціальностей та виокремлено її структурні компоненти, описані в синтетичній логіці та взаємоузгодженості. До кожного компонента дібрано критеріально-діагностувальний інструментарій в єдності критеріїв, показників, експериментального функціоналу. З метою формувального впливу на компоненти явища розроблено авторську педагогічну модель формування акмеологічної культури майбутніх учителів. З опорою на специфіканти професійної діяльності вчителя природничо-математичного профілю, педагогічну модель реалізовано синхронно із методикою, що передбачала усебічний та гармонійний активний вплив на змістово-функційні блоки акмеологічної культури майбутніх учителів. Експериментально-діагностувальна робота, урахувавши потенціал інтегративної методології, дослідницько-зорієнтованого навчання, концепції e-learning, парадигми STEM-освіти, дидактичної моделі KSAO, постала репрезентантом ефективності здійсненого педагогічного експерименту.

Відтак, дисертація Василя Паламарюка містить нові наукові факти, що фундуються на ефективності експериментальних розвідок.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій сформульованих у дисертації. Аналіз тексту дисертації Василя Паламарюка та змісту публікацій дисертанта дають змогу визначити

наукову достовірність результатів дослідження. Здобувачем опрацьовано значний масив наукових джерел (239 з них 26 іноземними мовами), на підставі розгляду яких сформульоване власне бачення досліджуваної проблеми.

Зазначимо, що науковцем досить докладно проаналізовано результати відомих досліджень із проблеми формування акмеологічної культури майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей. Обґрунтованість наукових положень, висновків і рекомендацій сформульованих у дисертації, забезпечується належною методологічною базою, ґрунтовним вивченням і критичним аналізом наукових праць і загалом не викликає сумнівів.

Значення для науки і практики отриманих результатів. Дисертаційна робота Василя Паламарюка містить нові раніше не захищені наукові положення, а обґрунтовані результати у сукупності розв'язують актуальну наукову проблему. Обґрунтовані в дисертації результати впроваджено в освітній процес Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д.Ушинського» (акт про впровадження №2307/31 від 08.05.2025), Криворізького державного педагогічного університету (довідка про впровадження № 08-385/3 від 02.05.2025), Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського (довідка про впровадження № 06/17 від 29.04.2025), Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (довідка про впровадження №1766/01-50/02 від 02.05.2025), Китайсько-Українського науково-дослідного інституту «Наук про життя» (26.05.2025).

Рекомендації щодо використання результатів і висновків дисертації.

Не викликає сумнівів і практичне значення одержаних результатів. Розроблено методику формування акмеологічної культури майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей (особистісно-збагачувальний, інтенційно-активізувальний, концептуалізувальний-фаховий етапи); розроблено робочу програму інтердисциплінарного навчального курсу «Акмеологічна культура вчителя: теорія і практика» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальностей 014 Середня освіта (Математика), 014 Середня освіта (Фізика), 014 Середня освіта (Природничі науки) та методичні рекомендації до його впровадження.

Оцінка змісту та завершеності дисертації. У Вступі правильно, чітко й конкретно виписано методологічний апарат дослідження, при цьому мета й

завдання погоджені зі структурою та висновками роботи, а здійснений огляд проблеми дозволив представити здобуті результати.

У розділі «Теоретичні засади процесу формування акмеологічної культури майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей» репрезентовано сутність акмеологічної культури вчителя природничо-математичних спеціальностей. Акмеологічну культуру вчителя природничо-математичних спеціальностей визначено як формомодальнісний конструкт, що розширює та узасаднює рамкові горизонти акмеогенезу професійного та особистісного саморозвитку вчителя; активізує позадосвідні інтенції Я-концепції та трансцендентні механізми трансформації індивідуального ресурсу вчителя в логіці «від потенціально-прихованого до діяльнісно-професійного та педагогічно-актуального»; ураховує інтерференційні зв'язки актуалітетів самопізнання, саморозвитку та самоздійснення педагога; дозволяє оптимізувати й симпліфікувати інтелектоємну складність природничо-математичної дидактики, гармонізуючи світоглядно-індивідуальні, метапрофесійні та педагогічно-акумульовані позиції педагога, як індикатори здатності до акмефьючерингу.

З опорою на власний професійно-педагогічний досвід, тенденції модернізації та інноватизації системи загальної середньої освіти, освітній контекст дуальної комплексності категорій «природниче» та «математичне», акмеологами процесів самоконструювання, самотворення та самоздійснення особистості, Василем Паламарюком схарактеризовано своєрідність професійної діяльності сучасного вчителя природничо-математичних спеціальностей. Доведено, що вчитель природничо-математичних спеціальностей здійснює професійно-педагогічну діяльність в парадигмі світоглядних, аксіологічних, сцієнтичних імплікацій природничої та математичної освітніх галузей, на засадах методично-аргументованого трансдисциплінарного зв'язку, не порушуючи їх структурно-змістової організованості та конгруентності; акумулює власні акме-інтенції та метапрофесійно-стратегічні компетентності, концентруючи їх синергію на професійне та особистісне самовдосконалення. Висунуто припущення про те, що саме специфіканти природничо-математичної профілізації увиразнюють парадигмальну місію вчителя – запобігти периферизації фундаментально-наукових, природничих та математичних знань в сучасних умовах інноватизації освітніх стратегій, зберегти баланс між «гуманітаризацією науково-технічної» та «технократизацією гуманітарної» підготовки молоді; забезпечити формування наукового світогляду учнів, їх математичної та природознавчої компетентності, зберігаючи імператив співмірності природничого і соціогуманітарного знання.

З опорою на специфіку професійної діяльності вчителів природничо-математичних спеціальностей та своєрідність їх акмепрофесіогенезу розроблено структуру акмеологічної культури вчителя природничо-математичних спеціальностей. У структурі акмеологічної культури вчителя визначено: світоглядно-інваріантний компонент (маркує Я-динамічне профільне в системі акмеологічної культури), що віддзеркалює глибину педагогічного та природничо-наукового світорозуміння вчителя, його персонально-ідеалізовані уявлення про способи формування природничо-наукової картини світу учнів та їх математичної компетентності на інноваційних засадах; зафіксоване на рівні ментальності розуміння власного педагогічного покликання; забезпечує формування Я-концепції особистості майбутнього вчителя, адекватність його професійного «бачення» явищ педагогічної дійсності, цілісність уявлень про алгоритми самотворення, самоконструювання та самоздійснення в професійній діяльності; аксіологічно-трансцендентний компонент (маркує Я-ціннісне в системі акмеологічної культури), що відображає позасвідомі та позадосвідні інтенції педагога, його здатність до рефлексійного оцінювання себе та способів самоздійснення в системі природничо-математичної дидактики; забезпечує конструювання аксіологічної платформи самореалізації в професії; переконаність у необхідності професійного саморозвитку, досягнення вищих професійно-педагогічних ідеалів та морально-етичних максимумів; метапрофесійно-генерувальний компонент (маркує Я-вчинкове в системі акмеологічної культури), що увиразнює праксеологічно-компетентнісну основу та інформаційно-знаннєвий базис професійного становлення педагога, поінформованість про сутність професіогенезу й акмеогенезу вчителя та шляхи забезпечення безперервного саморозвитку; активізує наскрізні уміння самостійної реалізації професійно-педагогічних функцій у різних закладах освіти, за різними програмами, з різним контингентом учнів, в умовах невизначеності та мінливості освітнього простору; педагогічно-акумулювальний компонент (маркує Я-ідеальне педагогічне в системі акмеологічної культури), що відбиває міру педагогічного світовідчуття педагога, синтезує ментально-ідентифікаційні механізми досягнення ефективності професійно-педагогічної діяльності на креативних та творчих засадах; творчу захопленість педагогічною проблематикою, задоволеність вибором педагогічної професії та стійке прагнення самореалізуватись в педагогічній діяльності, впевненість у конструктивності власних педагогічних стратегій; забезпечує аргументованість суджень щодо оптимальності та раціональності використання традиційних освітніх технологій та перспективності інноватизації системи природничо-математичної дидактики.

Описано функції акмеологічної культури в системі становлення фахівця природничо-математичної освітньої галузі: синтезувальну та проєктувальну.

У розділі «Експериментальна робота з формування акмеологічної культури майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей на засадах інтегративного підходу» розроблено критеріально-індикаторну базу для вимірювання рівнів сформованості акмеологічної культури майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей на різних етапах експерименту. Світоглядно-інваріантний компонент акмеологічної культури вимірювався суб'єктно-відтвореним критерієм із показниками: професійно-педагогічний менталітет, інноваційний світогляд, природничо-науковий світогляд. Аксіологічно-трансцендентний компонент акмеологічної культури вимірювався ціннісно-детерміновним критерієм із показниками: акмезорієнтованість ціннісної сфери, інтенція на самоздійснення в системі природничо-математичної дидактики, рефлексійна позиція. Метапрофесійно-генерувальний компонент акмеологічної культури вимірювався універсально-фаховим критерієм із показниками: акмеологічна грамотність, професійна мобільність, автономність та дивергентність мислення, трансверсальні компетентності. Педагогічно-акумулювальний компонент вимірювався полісистемно-проєктивним критерієм із показниками: педагогічна креативність, педагогічна самоефективність, професійно-педагогічна ідентичність.

Рівневу диференціацію акмеологічної культури майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей представлено такими рівнями: регресійно-мінімальний (регресійна акме-динаміка), базово-нормотиповий (константна та узвичаєна акме-динаміка), потенційно-активний (перспективна акме-динаміка).

Доведено, що механізми самотворення педагога, що складають його «персональний хронотоп», продукують акме-розвиток вчителя та сприяють узмістовленню власних потенцій та ресурсів у ході проєктування траєкторії самоздійснення в системі природничо-математичної дидактики. Категорію «природничо-математична дидактика» схарактеризовано як теорію навчання, що враховує спорідненість фундаменталій природничо-наукового та фундаментально-математичного знання, симетрію їх методологем та співмірність категорійної картини, спільну морфологію та дослідницько-емпіричний праксис, дотичність дидактичних засобів; досліджує закономірності засвоєння знань, умінь, формування компетентностей учнів та їх світоглядних переконань, удосконалює методи й організаційні форми навчання, зважаючи на органіку формовияву природничо-наукового світогляду учнів та їх математичної компетентності.

Інтегративний підхід до формування акмеологічної культури майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей визначено у дисертації як методологічно-концептуальний алгоритм та стратегію формування акмеологічної культури майбутніх педагогів, що передбачає комбінацію синхронізованих між собою впливів (тематизованих експериментально-практичних стратегем) на світоглядно-трансцендентну та аксіологічно-інтенціональну сфери особистості майбутніх педагогів, їх педагогічно-згенеровані позиції та метапрофесійний компетентнісний базис. Встановлено, що оптимальний комплекс методологем інтегративного підходу не порушує феноменологічної та структурно-функціональної цілісності акмеологічної культури майбутнього вчителя, зберігаючи імператив її змістової варіабельності та множинність репрезентацій в системі природничо-математичної дидактики; вможливорює увідповіднення суб'єктних та професійних інтенцій майбутнього педагога в проєкції їх акмеогенезу; долає фрагментацію знань студентів про сутність та значення акмепрофесіогенезу вчителя. Схарактеризовано параметри інтегративної методології та стратегічні методологічні орієнтири, що віддзеркалюють її сутність, а саме: імператив *Homo Educatus*, імператив креативного професіоналізму, імператив діади цілісність/профілізація, імператив співмірності природничо-наукового та соціогуманітарного знання. У дисертаційному дослідженні процес формування акмеологічної культури майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей зконструйовано за такими принципами інтегративної методології: принцип експлікації акмеологічних та світоглядно-інтенційних прагнень майбутніх учителів; принцип діалектичної мозаїчності засвоєння методології акмеологічного зростання в педагогічній інтроспекції; принцип урахування системної цілісності акмеологічної культури в загальній семіотиці культури та соціального досвіду; принцип міждисциплінарної координації, що розкриває розвивальні та виховні актуалітети дисциплін психолого-педагогічного та фахового циклів, сприяючи подоланню компліфікації їх змісту; принцип артикуляції акмеологічних універсалій в підготовці майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей.

Педагогічний експеримент з формування акмеологічної культури майбутніх учителів передбачав розроблення та впровадження педагогічної моделі та методики формування їх акмеологічної культури.

Педагогічну модель формування акмеологічної культури майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей потрактовано як візуалізовану графічно-символьну мислесхему (абстрактно-уявну проєкцію зконструйованого реального процесу акмеогенезу майбутнього вчителя) що вможливорює відтворення алгоритму активізувального, розвивального,

актуалізувального, підтримувального, фасилітаційного, прогностичного, формувального впливів на світоглядно-інваріантний, аксіологічно-трансцендентний, метапрофесійно-генерувальний, педагогічно-акумулювальний компоненти його акмеологічної культури. Педагогічну модель представлено трьома блоками: методологічно-цільовий, процесуально-інструментальний, моніторингово-оцінний.

Методика формування акмеологічної культури позиціонована у дисертації як система розроблених та поетапно застосованих засобів, методів та способів позитивного впливу на світоглядно-інваріантний, аксіологічно-трансцендентний, метапрофесійно-генерувальний, педагогічно-акумулювальний компоненти акмеологічної культури здобувачів освіти, комплексом форм організації їхньої освітньо-пізнавальної та позанавчальної діяльності в освітньому середовищі педагогічного університету, що забезпечують формування системної обізнаності майбутніх педагогів про акмеогенез учителя, способи самореалізації, саморозвитку та самоздійснення вчителя в освітньої галузі, зокрема природничо-математичної дидактики; створюють передумови становлення гармонійної Я-концепції студентів.

Наскрізним засобом реалізації методики формування акмеологічної культури майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей виступив інтердисциплінарний навчальний курс «Акмеологічна культура вчителя: теорія і практика» для здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня спеціальностей 014 Середня освіта (Математика), 014 Середня освіта (Фізика), 014 Середня освіта (Природничі науки) (90 академічних годин; 3 кредити ЄКТС; вибірковий компонент ОПП). Інтердисциплінарність курсу забезпечувалась методологією дидактичної інтеграції, алгоритмом експлікації знань здобувачів освіти. Роботу зі студентами побудовано в логіці трансформації експлікандів (неоформлені термінологічно й змістово-аморфні «інтуїтивні» уявлення) в експліканси (оформлені категорійно, морфологічно-цілісні поняття, системна обізнаність та дієвість знань). Дисципліну розроблено керуючись принципами: коеволюції, комплексності міжпредметних зв'язків, пріоритетності акмеологічної стратегії, мінімаксу. Розроблено авторську робочу програму навчальної дисципліни та методичні рекомендації, що надають системного уявлення про способи, методи та форми роботи зі здобувачами освіти.

Особистісно-збагачувальний етап методики мав на меті інтегрування ментально-світоглядного ресурсу майбутніх учителів в систему методичної та дидактичної підготовки в педагогічному університеті. Іntenційно-активізувальний етап методики був спрямований на інтегрування інтенціональних прагнень та аксіологічних переконань майбутніх учителів в

систему професійної підготовки. Концептуалізувально-фаховий етап методики забезпечив інтегрування та диверсифікацію ідентифікувально-педагогічних імплікацій майбутніх учителів, спрямування їх синергії на розвиток акмеологічної культури. Динаміка рівнів сформованості акмеологічної культури майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей до та після проведення педагогічного експерименту засвідчила ефективність педагогічної моделі та методики в експериментальній групі, на відміну від контрольної, де підготовка здійснювалась традиційним способом. Відтак, гіпотезу дослідження вважаємо доведеною. Результати експериментального дослідження верифіковано методами математичної статистики. Доведено 95% ймовірність ефективності педагогічної моделі та методики формування акмеологічної культури майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей.

Висновки і рекомендації логічні і достатньо обґрунтовані. Дисертація Василя Паламарюка засвідчує зрілий науковий світогляд дослідника, досконале володіння методами системного аналізу, обізнаність з літературними джерелами у відповідній сфері. Додатки до дисертації свідчать про її багатовекторні наукові пошуки, випереджувальний підхід у своїй викладацькій діяльності, а також про готовність і вміння організовувати спільну педагогічну дію студента і викладача.

Отже, дисертаційна робота Василя Паламарюка за своїм змістом і формою, методологією дослідницького пошуку та методичним характером, симетрією дослідницького вектору та експериментального функціоналу, синхронністю здобутих вперше наукових результатів тенденціям модернізації природничо-математичної педагогіки є завершеним, цілісним, авторським, інноваційним науковим дослідженням.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

Високо оцінюючи рецензовану дисертацію привертаю увагу до окремих аспектів, що потребують уточнення, пояснення, корекції, а саме:

1. Матеріал першого розділу містить ґрунтовний аналіз аксіології педагогічної акмеології, педагогічного профілю застосування акмеологічного підходу до підготовки вчителів. Разом із тим, відмічаємо надмірну аналітику та занурення автора у розмисли щодо принципових позицій загальної теорії АКМЕ. Текст підрозділів 1.1 та 1.2 виглядав би більш лаконічно, якби автор скористався табличним алгоритмом репрезентації матеріалу та висвітлив би таким способом «ідейні витоки» педагогічної акмеології.

2. З опорою на власний досвід, тенденції модернізації системи природничо-математичної освіти автор формулює власне бачення специфіки

професійної діяльності вчителів природничо-математичного профілю. Матеріал вирізняється системністю наукового аналізу, фундаментальністю висновків, інноваційністю авторської позиції. Проте, матеріалу бракує компаративістики щодо змісту освітньо-професійних програм 014 Середня освіта (Математика), 014 Середня освіта (Фізика), 014 Середня освіта (Природничі науки).

3. На загальне схвалення заслуговує обґрунтована позиція автора, щодо педагогічної моделі формування акмеологічної культури майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей. Проте, на наш погляд, варто було б показати на малюнку окремо і методику формування акмеологічної культури, зважаючи на її значущість для здійснення педагогічного експерименту. Схематичний конструкт, поданий автором не надає вичерпної інформації про співмірність моделі та методики у педагогічному експерименті.

4. Представлена у другому розділі модель та методика формування акмеологічної культури майбутніх учителів надає уявлення про конкретні способи збагачення чинної системи підготовки майбутніх педагогів акмеологічними практиками. Разом із цим, слід було б зазначити функціонал яких саме освітніх компонентів освітньо-професійних програм вирізняється потужним потенціалом для формування акмеологічної культури здобувачів освіти, тобто навести конкретні назви дисциплін, на базі яких реалізовано методичний задум автора.

5. Текст роботи не позбавлений технічних огріхів. Проте, з урахуванням стилістики, авторського своєрідного способу викладення дослідницької позиції, дотримання правил сучасного правопису та професійної лексики, одруки, неточності, неузгодженості нівельовано.

Висловлені недоліки не є принциповими та не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційної роботи, яка виконана на високому науково-теоретичному й методологічному рівнях, містить різноплановий і ретельно опрацьований автором новий теоретичний і практичний матеріал.

Повнота викладу основних результатів в наукових виданнях.

Відзначаємо перелік авторських публікацій. Василем Паламарюком опубліковано 5 статей у фахових виданнях категорії Б з педагогіки, які повною мірою розкривають всі науково-теоретичні розвідки та параметри педагогічного експерименту. На основі аналізу змісту публікацій дисертанта можна констатувати, що наукові положення висновки та рекомендації, які було отримано в результаті проведеної роботи, у друкованих працях викладено достатньо повно.

Висновок. Результати аналізу дисертації, опублікованих праць дають підстави для висновку про те, що дослідження Паламарюка Василя Автандиловича на тему: «Формування акмеологічної культури майбутніх учителів природничо-математичних спеціальностей на засадах інтегративного підходу», є завершеним, слугує вагомим внеском у розвиток актуального напрямку вітчизняної педагогічної науки і практики, відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами), Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії (Постанова Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44), а її автор – Паламарюк Василь Автандилович – заслуговує присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 011 Освітні, педагогічні науки, галузь знань 01 Освіта, педагогіка.

Офіційний опонент:

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри педагогіки, психології, початкової,
дошкільної освіти та управління закладом освіти
Закарпатського угорського інституту
ім. Ференца Ракоці II


Т. П. Кучай

Підпис Т. П. Кучай завіряю
Начальник відділу кадрів
Закарпатського угорського інституту
ім. Ференца Ракоці II


Г. Рейплік

